

MORGANTE

Orlando a Rinaldo se vydají do Paganie (v Asii a Egyptě), mezi bezvěrce. Orlando se shodou okolností ocitne v klášteře ohroženém třemi obry a po zabití dvou z nich konvertuje třetího ke křesťanství, samotného Morganteho, který se stane jeho panošem, vyzbrojen klapáním zvonu. Po rychlém sledu peripetií a dobrodružství všeho druhu, když věděli, že Charlemagne má potíže, se Orlando a Rinaldo vracejí do Francie, aby mu pomohli, transportováni dvěma démony. Ale v rokli Roncesvalles jsou kvůli zradě zrádného Gana obklíčeni Saracény a následně zabiti. Král Charles zjistí zradu a odsoudí Gana k rozčtvrcení. Další postavou, která se v básni objevuje, je Margutte, „trpasličí obr“ (tzv. kvůli výšce „jen“ 4 metry, na rozdíl od tradičních 8 m ostatních obrů básně), rovněž pseudo- hrdinskou postavou jako Morgante. Oba se stanou parodií na rytířskou tradici a karolínský cyklus a po epických a svízelných skutcích umírají zcela banálním způsobem. Margutte doslova „vybuchne“ smíchy poté, co viděl, jak mu boty ukradla opice, která si je z legrace obouvá a zouvá; Morgante umírá na kousnutí kraba.

ORLANDO INNAMORATO

Krásná Angelica, dcera krále z Kataye (Cathay), přichází na dvůr Karla Velikého na turnaj, kterého se mohou zúčastnit křesťané i pohané. Nabízí se jako cena tomu, kdo porazí jejího bratra Argalia, který v následné bojové soutěži uvězní jednoho z křesťanů. Ale druhý rytíř, který bude bojovat, Ferraguto (neboli Ferraù), zabije Argalia a Angelica prchá, pronásledována předními paladiny, zejména Orlandem a Rinaldem. Zastaví se v ardenském lese a připije si z Pramene lásky (což ji zamiluje do Rinalda), zatímco Rinaldo pije u pramene nenávisti (což ho přiměje pojmout vášnivou nenávist k Angelice). Požádá kouzelníka Malagigiho, aby unesl Rinalda, a kouzelník ho přivede na začarovaný ostrov, zatímco ona se vrátí na Cataio, kde ji v pevnosti Albracca obléhá král Agrican, další z jejích obdivovatelů. Orlando přichází zabít Agricana a osvobodit ji, a uspěje. Poté se ho Rinaldo, který uprchl z kouzelného ostrova, snaží přesvědčit, aby se vrátil do Francie bojovat po boku Karla Velikého: Orlando a Rinaldo se následně zuřivě utkají.

Mezitím saracénský král Agramante napadl Francii s masivní armádou (spolu s Rodomontem, Ferraù, Gradassem a mnoha dalšími), aby pomstil svého otce Troiana, kterého předtím zabil Orlando. Rinaldo spěchá zpět do Francie, pronásledován Angelikou, která je do něj zamilovaná, a pronásledován Orlandem. Zpátky v ardenském lese tentokrát Rinaldo a Angelica pijí u opačných fontán. Orlando a Rinaldo se znovu

utkají o Angeliku a Charlemagne se ji rozhodne svěřit starému a moudrému vévodovi Namovi a nabídne ji tomu, kdo bude nejudatněji bojovat proti nevěřícím. Mezitím se saracénský paladin Ruggiero a Rinaldova sestra Bradamante do sebe zamilují. Báseň se tam náhle zastaví a Boiardův vypravěč vysvětluje, že už nemůže psát, protože Itálii napadla francouzská vojska v čele s králem Karlem VIII.

ORLANDO FURIOSO

Akce Orlanda Furiosa se odehrává na pozadí války mezi křesťanským císařem Karlem Velikým a saracénským králem Afriky Agramantem, který napadl Evropu, aby pomstil smrt svého otce Troiana. Agramante a jeho spojenci – mezi něž patří španělský král Marsilio a vychloubačný válečník Rodomonte – obléhají Karla Velikého v Paříži.

Mezitím byl Orlando, nejslavnější paladin Karla Velikého, v pokušení zapomenout na svou povinnost chránit císaře kvůli své lásce k pohanské princezně Angelice. Na začátku básně Angelica uteče z hradu bavorského vévody Nama a Orlando se vydává za pronásledováním. Ti dva se setkávají s různými dobrodružstvími, dokud Angelica nezachrání zraněného

saracénského pěšáka Medora, do něhož se zamiluje a uteče s ním do Cathaye.

Když se Orlando dozví pravdu, zešílí zoufalstvím a řadí Evropou a Afrikou a ničí vše, co mu stojí v cestě. Anglický rytíř Astolfo cestuje na hypogrifovi do Etiopie, aby našel lék na Orlandoovo šílenství.

Letí v Elijahově plamenném voze na Měsíc, kde se nalézají vše ztracené na Zemi, včetně Orlandoova důvtipu. Přinese je zpět v láhvi a přiměje Orlanda, aby je očichal, čímž mu navrátil zdravý rozum. (Ve stejné době se Orlando zamiluje do Angeliky, protože autor vysvětluje, že láska je sama o sobě formou šílenství.)

Orlando se spojí s Brandimarte a Oliverem, aby bojovali s Agramante, Sobrino a Gradasso na ostrově Lampedusa. Tam Orlando zabije krále Agramante.

Další důležitá dějová linie zahrnuje lásku mezi křesťanskou bojovnicí Bradamante a saracénským Ruggierem. I oni musí vydržet mnoho peripetií.

Ruggiero je zajat čarodějkou Alcinou a musí být osvobozen z jejího kouzelného ostrova. Poté zachrání Angeliku před orkem. Musí se také vyhýbat kouzlům svého pěstouna,

čaroděje Atlanta, který nechce, aby bojoval nebo viděl svět mimo jeho železný hrad, protože při pohledu do hvězd se ukáže, že pokud se Ruggiero obrátí na křesťanství, zemře. On to neví, takže když konečně dostane příležitost vzít si Bradamante, protože se celou báseň hledali, i když je vždy něco rozdělovalo, konvertuje ke křesťanství a vezme si Bradamante.

Rodomonte se objeví na svatební hostině, devět dní po svatbě, a obviní ho, že je zrádcem saracénské věci, a báseň končí soubojem mezi Rodomontem a Ruggierem. Ruggiero zabije Rodomonta (Canto XLVI, sloka 140[9]) a poslední řádky básně popisují Rodomonteho ducha opouštějícího svět. Ruggiero a Bradamante jsou předky rodu Este, Ariostových patronů, jejichž genealogii obsáhle podává ve 3. zpěvu básně.

Epos obsahuje mnoho dalších postav, včetně Orlandova bratrance, paladina Rinalda, který je také zamilovaný do Angeliky; zloděj Brunello; Saracen Ferraù; Sacripante, král Čerkeska a přední saracénský rytíř; a tragická hrdinka Isabella.